

com que cadascuna d'aquestes fotos és un testimoni del Begur del passat, també el llibre *Begur en blanc i negre* vigila que no es perdin les últimes imatges que en queden. N'hi ha de la Vila, d'Esclanyà, d'Aiguablava, de Fornells, de Platja Fonda, del cap de Begur i del Semàfor, de sa Tuna, d'Aiguafreda, de sa Riera, de ses Negres, d'Illa Roja. I encara, abans d'acabar, n'hi ha de relacionades amb l'economia —la fàbrica Forgas, el comerç, els pescadors de molts anys enrere...—, amb festes i tradicions —processons i sardanes— o amb famílies del Begur d'abans. Josep Carreras va fer moltes d'aquestes fotos. D'altres, les va fer Valentí Farnoli. Encara algunes altres, Lucien Roisin, els germans Cuyàs, un tal S. Jordi, un tal Puignau. D'algunes no se'n sap l'autor. Tant se val. Són un bon document i, per elles soles, justifiquen a bastament l'oportunitat d'aquest llibre.

Lluís Costa, que és qui ha tingut l'encert de reco-

llir-les i d'ordenar-les, escriu que «hem d'aprendre a mirar una fotografia com el que aprèn a treballar amb un document textual». I és així. Hauria anat bé, però, que hagués tingut una mica més de cura amb alguns dels peus, perquè n'hi ha que repeteixen el que ja podem llegir en el text i perquè molts d'altres no ajuden a entendre què és el que es veu a la foto. Contrasten amb els millors: peus en què el lector aprèn com de passada fets del passat de Begur, en què es recupera la memòria oral, en què s'informa dels *americanos* i dels vells oficis, en què s'afegeix tot d'informació sobre algun begurenc il·lustre. En alguns capítols, Costa aprofita fragments de la *Història de Begur* que va escriure Salvador Raurich. Que avui aquesta *Història* sigui encara inèdita indica també que és molt el que encara ens queda per rescatar del passat. Però això no vol dir que no s'hagi fet res fins avui. S'ha fet molt, i hem recuperat tants de documents i tantes fotografies que, més que no pas un desert, ara el nostre passat és un jardí mig florit. I *Begur en blanc i negre* és una de les millors plantes que hi hem trobat. Esponerosa i de bon mirar, tot i que hauria millorat encara més amb una última esporgada.

Xavier Cortadellas

L'invasor més injust

RAHOLA, Carles.

Contra l'invasor. Recull d'articles a L'Autonomista (1900-1938).

Recull de textos a cura de R. M. Oliveras i Castanyer i L. Traveria i Riba.

Cossetània, 2007. 142 pàgines.

La recuperació d'articles periodístics del nostre passat recent és un exercici edificant i necessari per a una societat que vol estar ben informada. Per situar-se en la realitat cal saber també d'on prové, i els textos pretèrits escrits per al consum immediat moltes vegades resulten un mirall idoni, ja que conserven la frescor i el tremp del moment en què van ser escrits. Un bon exemple d'aquesta recuperació del periodisme d'ahir és *Contra l'invasor*, un recull d'escrits del prohomi gironí Carles Rahola a cura de les periodistes Rosa Maria Oliveras i Lídia Traveria, publicat per Cossetània Edicions. Amb un criteri panoràmic, aquestes dues joves professionals han espigolat entre la producció de Rahola en el diari *L'Autonomista*, treballs que varen veure la llum entre 1900 i 1938 en el periòdic de la família de l'insigne periodista màrtir gironí. La selecció feta conté textos sobre temes que sonen tan actuals com el turisme, les infraestructures ferroviàries o l'oposició als toros com a

Contra l'invasor

Carles Rahola

HISTÒRIA
del segle XX

espectacle públic. No són només els continguts, però, allò que interessa dels textos, sinó també l'estricta lectura de la prosa raholiana, clara, llegidora i, quan convé, contundent. Molt sovint, una fi heroica com la de Rahola, afusellat els primers dies del franquisme, esdevé una doble mort, ja que a més de la desaparició física de la víctima, aquest final dramàtic ocult, de vegades per sempre més, els mèrits i la producció de tota la vida que el va precedir. Tot i que el títol del volum fa referència al de l'article que, entre altres, va costar la vida al seu autor, feines com la d'Oliveras i Traveria van més enllà de la dimensió èpica i s'afegeixen, amb dignitat, a una llarga llista d'estudiosos que combaten l'oblit, que és l'invasor més injust de la memòria.

Carles Ribera